

עריכת ברית מילה
לתינוקות ומבוגרים
בחדרי ניתוח
בארץ ובעולם

עלוך ברית אבות פרפראות וסיפורים לברית מילה לפי סדר הפרשיות פרשת בלק

תשפ"ג

מפעולות הארגון

בדיקת צהבת לתינוקות בבית
במכשיר זהה לבית החולים

עריכת ברית מילה לתינוקות.
ומבוגרים בחדרי ניתוח
בישראל ובמדינת חבר העמים

ניתן להשיג את הספרים
"סדר ליל הברית"
"פניני הברית"
"תפילות ומנהגים לברית"

משרד "ברית אבות"
רחוב דברי חיים 6 ביתר עילית
טלפון: 025022814

מהספר פניני הברית

ברית מילה קירבה להשם

באחת הבריתות שזכינו לעשות ליהודי
מבוגר בגיל חמשים ושנים שנה, עולה
מאוקראינה, רחוק מתורה ומצוות (באותו
זמן), כשאמרנו לו שהשעה היא שעת רצון
לבקש את בקשותיו מהשם, הכריז בקול רם
וברגש "ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם
אני אוהב אותך!" (כמובן שזו ברכה לבטלה),
כולנו התרגשנו לראות את הנקודה היהודית
שמתנוצצת ביופיה, מה יפית ומה נעמת כלל
ישראל שמקיימים מצוות השם בשמחה
ובאהבה. ספק גדול אם יהודי זה מניח
תפילין כל יום, אך השמחה שהרגיש בעשיית
מצוה זו היתה כל כך מעומק הלב.

בפרשתנו מובא שבלעם הרשע שיבח את עם
ישראל בפסוקים אלו, "כי מראש צורים
אראנו"..."נפל וגלוי עינים"..."מי מנה עפר
יעקב" וביאר העוללות אפרים כי מראש
צורים הכוונה על הברית מילה. וכן בהמשך
בלעם נפל כי אין לו ברית מילה, ועל הפסוק
"מי מנה עפר יעקב" מביא המדרש: מצוות
שמקיימים בעפר שמטמינים את הערלה
בעפר, אפילו בלעם הרשע התפעל מיפיו של
עם ישראל ושיבחים!

בברכה שנוכה להיות קרובים אל ה' בכל
מעשינו.

בברכה

המוהל הרב אהרן יוסף קרמר

וירא בלק בן ציפור את כל אשר עשה ישראל
לאמורי. (כב ב) פירש רש"י אמר אלו שני
מלכים שהיינו בטוחים עליהם לא עמדו
בפניהם אנו על אחת כמה וכמה לפיכך, ויגר
מואב. יש לדקדק דבפסוק לא נזכר רק אמורי
לבדו ולא עוג ומה זה דנקט רש"י בלשונו אלו
ב' מלכים וכ"ו ויש לומר על פי מה שכתבתי
לפרש בערוגות הבושם לפרש דאמורי קאי על
עוג על פי מה שכתב בזוהר הקדוש (סוף
פרשת חקת) על הפסוק אל תירא אותו.
דמשה נתיירא מעוג לפי שהיה בן ביתו של
אברהם אבינו ונימול בתוך שאר אנשי ביתו
ועל ידי שקיבל האות ברית בבשרו נתיירא
ממנו והיינו דאמר לו השי"ת אל תירא אותו.
שלא יירא מהאות שלו, ויש לומר שאמורי
רומז על המילה כמו שדרשו חז"ל (שבת קל).
על הפסוק שש אנכי על אמרתך. דקאי על
המילה, והיינו דכתיב וירא בלק בן ציפור את
כל אשר עשה ישראל לאמורי. היינו
לעוג, דאף שהיה נימול לא הועיל לו זכותו נגד
ישראל, על כן ויגר מואב מאד.... והשתא שפיר
נקט רש"י ב' מלכים דשניהם מוזכרים בפסוק
דסיחון מוזכר בפשטות ועוג מוזכר בדרך רמז,
ואתי שפיר: (מגדלות מרקחים)

כי מראש צורים אראנו ומגבעות אשורנו וגו'. (כג ט) בלעם התחיל בשבח סיפור מעלתם, כי מראש צורים אראנו. שאני רואה מעלת ישראל מצד המילה שנרמזה בצור זה, כדאמר עשה לך חרות צורים. ומגבעות אשורנו. היינו גבעת הערלות, כמו שכתוב, וימל יהושע את בני ישראל אל גבעת הערלות. ואולי חשב בלעם לקללם מצד שראה באצטגיונות, כי רעה נגד פניהם. כמו שראה פרעה, והוא סימן דם והריגה, ואחר כך ראה, שהקדוש ברוך הוא הפך הדם לדם מילה, לכך אמר, הן עם לבדד ישכון וגומר. שהמילה היא סימן ירושה לכל איש מישראל שלא יתערב בין הגוים, זהו שאמר, מי מנה עפר יעקב. רמז למילה: (עוללות אפרים)

מי מנה עפר יעקב. במדרש פרקי דר"א (פרק כ"ח) כשראה בלעם מדבר מלא ערלות אמר מי יוכל לעמוד באלו שיש להם זכות דם ברית מילה ומכסים אותו בעפר...ומכאן מנהג שמכסים את הערלה בעפר ע"כ.

הרמב"ן במסכת יבמות הביא ממדרש אגדה, שהערלות שראה בלעם היה ממה שהוציאו ממצרים או ערלות של אותן הנולדים קודם נזיפתן:

וצריך להבין, דאם כי ירא בלעם מזכות דם ברית מילה שהיא מצוה ששקולה נגד כל המצות, אבל מה זה שהוסיף ומכסים אותו בעפר, מה זה זכות, וגם מכאן מנהג לישראל צריך ביאור, על מה זה ולמה מכסים בעפר, ונראה לי, כי באמת מצות מילה היא לנו לכבוד ולתפארת, שבה הראה ה' כי אנחנו מובחרים לו לעם סגולה מכל העמים, ואם כן זה לנו לכבוד והתנשאות עד מאוד, אבל באמת לא נעשה מצוה זו לכוונה יען שהיא לנו לתפארת, רק לאשר ציוה ה' לנו על ככה, וגדולה מצוה זו מכל המצות, והנה, במצוה זו מכניס כל אב את בנו תחת כנפי השכינה, וכמקריב קרבן, והדם כזריקת דם כמבואר, וכל זה אם מכניסו בבריתו של אברהם אבינו, כמו אברהם שלא היתה לו כונה אחרת רק לשם ה' ולא לגאות, כבוד והוד, ואחר שמל, אמר ואנכי עפר ואפר. ובו הראה רק ענותנותו כמבואר בש"ס וכבר אמרו, אשכון ואת דכא. שאין הקדוש ברוך הוא משרה שכינתו רק על ענוים, ויש לומר, דזה הרמז שמכסים וטומנין הערלה בעפר, לרמז שלא מתגאה במצוה זו, ויהיה בו מדות אברהם אבינו עליו השלום, שאמר ואנכי עפר ואפר. והנה בלעם אמר מי יוכל לעמוד בזכות דם ברית, כי במצוה זו אנו מצוינים בגופינו לעבדי ה', ולכן מי יוכל לעמוד בפני מצוה זו, וכל זה כשאנו עושים המצוה כתיקונה על כונה רצויה, ולא להתגאות, וזהו שאמר שמכסים אותה בעפר, שמראים בו שאינם מתגאים בה כלל, והכל לשם שמים: (כתב סופר)

ודע. כי יש שלוחים ידועים ממונים על דם ברית, ונוטלין אותו ומניחים אותו בהיכל ידוע משבעת היכלי המלך, ובשעת כעסו של הקדוש ברוך הוא, משגיח בדם ההוא והמקטרג מסתלק משם, והקדוש ברוך הוא מרחם על ישראל, ודע כי הערלה היא חלק השר היודע בקרבן ההוא, וכשרואה שזה חלקו נכנע ואין לו יכולת לקטרג, ועולה ומלמד סניגוריא על ישראל, וסתרי הסתרים בגנזי החכמה גנוזים, טעם שימת הערלה בעפר שאל המאור הקדוש עליו השלום לאלהיו ז"ל והשיב, שמעתי בישיבה של מעלה שהערלה הוא הנחש, וכיון שמעבירין אותו ממקומו צריך לתת לו מזונו, הדא הוא דכתיב ונחש עפר לחמו: (של"ה חולין פרק תורה אור)

במעשי הגאונים מצאתי, הקדמונים היו זורקין הערלה והדם בכלי שיש בו מים ובשמים והציבור שהיו יוצאים מבית הכנסת היו נוטלין ידיהם ופניהם כדי לחבב המצוה: (כללי המילה לר' יעקב הגוזר)

ענין עפר על פי מה שכתב בתורת משה להחתם סופר זצ"ל (בראשית יח) דהכל ניזונין מן העפר וזורעין בו ומצמיח אפילו הכי הכל דשין עליה וכו', ...ובתוספות (ברכות דף יז.) ונפשי כעפר לכל תהיה, מה עפר אינו מקבל כליה לעולם, כן יהי רצון שזרעי לא יכלה לעולם כמו שהוא אומר, והיה זרעך כעפר הארץ. ...ומשום כן מכניסים הערלה לתוך עפר...לרמז שיצמיח ויביא בעזרת ה' פירות טובות ולא יכלה זרעו אמן כן יהי רצון: (דברי נפתלי)

יש מוהלים שמשאירים הערלה אצלם כדי לקוברם יחד ומקודם ישימו בחול ואחר כך אפשר לייבש ולהשתמש וזה הסיבה שיש שקוברים אצלם את פנקס המילה כדי שהמחבלים לא יוכלו להתקרב אליהם ואדרבה הם בורחים: (זכר דוד)

ודם חללים ישתה. (כג כד) טעם למנהג שמוצצין הדם בפה, משום שנאמר ודם חללים ישתה. סופי תיבות בגימטריא מילה: (נפלאות חדשות)

נאם שומע אמרי אל. (כד ד) סופי תיבות מעיל, לכן משימין מעיל על ספסל של מלאך הברית ובעל הברית: (רבינו אפרים על התורה)

יחזה נופל וגלוי עינים. (כד ד) ס"ת מילה, נופל. בשביל הערלה שהיא מאוסה לפני הקדוש ברוך הוא: (בעל הטורים)

ומלכת שבה שמעה את שמע שלמה ותבוא לנסות את שלמה בחידות, מהו בחידות... ועוד דוגמא אחרת עשתה, הביאה לפניו מהולים וערלים, אמרה ליה הפרש לי מהולים מן הערלים, מיד רמז לכהן גדול ופתח את ארון הברית, מהולים שבהם כרעו בחצי קומתם, ולא עוד אלא שנתמלאו פניהם מזיו השכינה, וערלים שבהם נפלו על פניהם, מיד אמר לה אלה מהולים ואלה ערלים, אמרה ליה מהיכן לך זה, אמר לה מבלעם, דכתיב נופל וגלוי עינים. אלולי שהיה נופל לא היה רואה ולא כלום, באותה שעה אמרה לו לא האמנתי לדברים וגו', אשרי אנשיך וגו' יהי ה' אלהיך ברוך: (ילקוט שמעוני דברי הימים רמז תתרפה)

מוכח ממדרש זה שעל ידי המילה זוכים להשראת השכינה, ולכן אנו מברכים לנימול, בפזמון הרחמן בברכת המזון, ויזכה לראות פני השכינה, שרק עכשיו אחר שנימול יזכה לזה:

ויקח רמח בידו. ידוע דשמונה פעמים אל הם מספר רמח, כמספר אברהם, וידוע מה שכתוב בספרים הקדושים על הפסוק, וימל אברהם את יצחק בנו בן שמונת ימים. דלכאורה הוה ליה למימר ביום השמיני וביארו דמה שכתוב שמונת ימים רצה לומר שבכל החית ימים מל אותו במחשבה לגודל ההשתוקקות שלו שיזכה לראות את היום השמיני שמקיים אז את מצות בוראו למול את בנו אם כן המשיך עליו בכל יום ויום מהשמונת הימים מצות מילה במחשבה ולכן נאמר בן שמונת ימים, שמל אותו במחשבה כל שמונת הימים, וזה הרמז במה שאנו אומרים שמונת ימי מילה, ורצה לומר שכל השמונה ימים נקראים ימי מילה למול במחשבה, ונאמר עוד, דעל ידי המילה נעשה אדם מרכבה לשם אל, וזה יש להוסיף לרמז בדברי רבינו בעל האור החיים הקדוש דיוסף נקרא גם כן אב, ומשום הכי שני בניו מנשה אפרים נעשו שני שבטים, אם כן כאשר נצרף את שם יוסף לאבות, אברהם יצחק ויעקב עם יוסף הוא ראשי תיבות שם אל, וזה יש לרמז בפסוק, רוממות אל בגרונו. דקאי על המילה, ומשום הכי אומרים בברכה של המילה אל חי, ומרמז גם כן על הנ"ל, גם בתפילת הרחמן שאומרים בברכת המזון בסעודת המילה אומרים ויהיו ידיו ולבו לאל אמונה והוא כהנ"ל, ובזמר יום ליבשה אומרים מי כמוך באלים וכו' והיינו שמכריז על המילה וכנ"ל, המבואר להנ"ל דאברהם אבינו עליו השלום שמל את יצחק בנו בן שמונת ימים היינו שמל אותו בכל יום ויום מהשמונת ימים במחשבה אם כן המשיך לו השם אל בכל יום, אם כן נעשה חית פעם אל מספר אברהם, והוא מספר רמח, וזה הרמז במה שכתוב כאשר צוה אותו אלקים, אותיות מילה א, ומרמז על אל כאמור, וזה שאמרו חז"ל פנחס זה אליהו, ומבואר בספרים הקדושים שבכל ברית מילה בא יבוא אליהו שעליו אומרים אליהו מלאך הברית עמוד על ימיני, וזה מרמז מה שכתוב ויקח רמח בידו. מספר רמח חית פעמים אל ומרמז על ברית המילה בריתו של אברהם שגם כן מספר רמח, בידו היינו לרמז שכל ענין הברית מילה בישראל קשור לאליהו שבה תמיד ונעשה כל המילה בידו וכמו שאומרים עמוד על ימיני, וזה מרמז הפסוק ויקח רמח בידו. הנרמז על האיזמל המילה גם כן וכנאמר, רוממות אל בגרונו וחרב פיפיות בידם כהנ"ל: (פרי חיים)

ימי הילולא של צדיקים בשבוע זה

הגאון ר' ברוך ב"ר יהושע יחזקאל פרנקיל (ברוך טעם) זצ"ל	יום שני ז' תמוז
הרה"ק ר' שמחה בונים בהרה"ק ר' אברהם מרדכי מגור (לב שמחה) זי"ע	
הרה"ק ר' מאיר בהרה"ק ר' אלעזר מדז"יקוב (אמרי נועם) זי"ע	יום שלישי ח' תמוז
הגאון ר' אליהו מאני רבה של חברון זצ"ל	
הרה"ק ר' מרדכי מקוזמיר בהרה"ק ר' אברהם מטריסק זי"ע	יום רביעי ט' תמוז
הגאון ר' זלמן סרוצקין זצ"ל	
הרה"ק ר' יקותיאל יהודה הלברשטם האדמו"ר מקלויזנבורג צאנז זי"ע	יום שישי י"א תמוז
הרה"ק ר' צבי הירש ב"ר יצחק אייזיק מזידיטשוב (עטרת צבי) זי"ע	
רבינו יעקב בן הרא"ש (בעל הטורים) זצ"ל	שבת קודש י"ב תמוז

סיפורים ליומא דהילולא של צדיקים לשבוע זה

ישיבה ליד כסא של אליהו הנביא: סיפר כ"ק אדמו"ר ר' מרדכי מקוזמיר זצ"ל כי בהיותו בן ח' שנים היה פעם אחת עם אביו המגיד הקדוש זצ"ל מטריסק על ברית מילה, וראה בעת שהיה אביו סנדק שישב לידו איש זקן ושאל לאביו מי הוא הזקן היושב אצלך והשיב לו הוא אליהו הנביא זכור לטוב, וצוה עליו אביו שיקח גם הוא כסא וישב ליד האיש הזקן אליהו הנביא ז"ל: (מאמר מרדכי)

החזיק בציצית באמירת שמע ישראל: רבינו הלב שמחה מגור צוק"ל היה נוהג כשהיו אומרים שמע ישראל וכו' אנא ה' וכו' לפני הברית לאחוז את ציציותיו בידו:

הטעם להשראת השכינה בשלישי למילה: בסעודת שלישי למילה קיימת בחינת השראת השכינה כדרך שהיה אצל אברהם אבינו בשלישי למילתו, ועל זה ביקש אברהם אבינו אז מהקב"ה אל נא תעבור מעל עבדך, שבחינה זו של השראת השכינה, תשאר תמיד בסעודות שלישי למילה: (לב שמחה)

בשלישי למילה הקדוש ברוך הוא מבקר ושואל בשלום הנימול: על פי המהרש"ל כתב הלב שמחה, ויש לפרש עוד כי שם היה הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו, כמו שכתוב וירא אליו ה' וברש"י אמר רבי חמא בר חנינא יום שלישי למילתו היה ובא הקדוש ברוך הוא ושאל בשלומי, שאל בשלומי הכוונה לברית שלום כמו שכתוב הנני נותן לו את בריתי שלום, ונשאר מזה לכל ברית, בשלישי למילה בא הקדוש ברוך הוא ושואל בשלומי, כי כל דבר שהוא מהקדוש ברוך הוא בעצמו יש לו קיום ותמידות, לכן בכל סעודת שלישי למילה יש המראה הגדול הזה, וזהו בקשת אברהם אבינו עליו השלום אדני אל נא תעבור מעל עבדך, שישאר תמיד בהשראת השכינה להיות חמי אפי שכינתא: (לב שמחה ח"ג)

לעמוד בברית לכבוד מלאך הברית: ביום חמשה עשר באב שנת תשד"מ שחל בו יומא דהילולא של אביו של הרה"ק מקלויזנבורג צאנו זי"ע הצדיק ר' הרש"ה מרודניק זי"ע, הכניס רבי אהרן פולאק בן האדמו"ר מבערגסאז בפתח תקוה את בנו לבריתו של אברהם אבינו עליו השלום, הברית התקיים במעונו של רבינו זי"ע בקרית צאנו, והוא שימש כסנדק, ביום ההוא סבל מחולשה יתירה עד שלא היה מסוגל לעמוד אפילו בשמונה עשרה והתפלל בישיבה, אולם בכל עת הברית התאמץ ועמד על רגליו עד הסוף לכבודו של אליהו הנביא זכור לטוב: (לפיד אש)

לא להכנע לדעות הרופאים: האדמו"ר מצאנו קלויזנבורג זי"ע בראשית בואו לאמריקה נתכבד בסנדקאות אצל אחד מאנ"ש, וכשכבר ישב על הכסא של אליהו והתינוק הושם על ברכיו, הבחין כי יש לתינוק כמין אבעבועות קטנות על הלשון, ומקובל היה אצלו שבכהאי גוונא אין מלין, הרבי זי"ע הורה מיד למוהל שלא למול, וקם מעל הכסא, כמובן שמיד החל מהומה, ואבי התינוק כעס מאוד למה משבית לו הרבי את השמחה כשהכל מוכן לסעודה, והמוזמנים כולם הגיעו, והוא החליט לקרא לרופא ילדים שגר בסמוך, הרופא שבדק את הילד קבע חד משמעית שמותר למול אותו, אבל הרבי לא קיבל את דעתו, והאב טרח וקרא לרופא שני (יהודי) וגם הוא אמר הגם שיש לו משהו בפה אבל אין בזה כל סיבה לדחות את הברית, והרבי לא נכנע לדעתם, ואמר להם שהם יכולים לעשות כהבנתם, אבל הוא לא מוכן להיות הסנדק, כמובן שהברית לא התקיימה, וכולם הלכו הביתה רוטנים על הרבי המחמיר הזה, למחרת בא אבי הבן לרבי זי"ע לבקש ממנו מחילה ולהודות לו, וסיפר, כי הילד קיבל חום גבוה, והרופא אמר שאם היה הברית מתקיים אתמול היתה נשקפת סכנה לחיי התינוק, והרבי זי"ע הפטיר ואמר, שאז נוכח לראות שרב בישראל שמקובל אצלו דבר, חייב להישאר איתן בדעתו ולא להכנע לשום דעות אחרות אפילו לא של רופאים: (אורה וששון - צאנו)

זמן הברית בארה"ב לא בנוקר: בסעודת הברית לאחד מנכדי מרן האדמו"ר מקלויזנבורג זי"ע אמר, הנה מכמה טעמים קבענו את זמן הברית למחר בין שעה אחת לשתיים, ואף דקיימא לן זריזין מקדימין למצות מכל מקום כבר ביררתי להלכה שזה עדיף, והנה אנו מצפים בכל עת ובכל רגע לביאת משיח צדקנו ויתכן שעוד יבוא קודם הברית ונזכה לערוך את הברית בארץ ישראל, לכן הריני מזמין את כולכם לבא להשתתף על הברית בקרית צאנו בעזרת השם, ותיכף בהגיעכם לארץ הקודש עם הענני כבוד תפנו מיד לקרית צאנו על הברית ואף שיהיה סמוך ללילה לפי שעון ארץ ישראל מכל מקום עדיין יהא סיפק בידינו למול ברגע האחרון, ומהאי טעמא גופא עדיף לאחר את זמן הברית אולי נזכה לערוך את הברית בארץ ישראל: (שפע קודש)

ביום שהנכם עושים ברית לבן או לנכד,
היו שותפים במצוות המילה
ליהודים "מבוגרים" עולי חבר העמים
שהבריתות נעשים בחדרי ניתוח,
עלות כל ברית 3500 שקלים לשלם לחדר הניתוח
ובזכות זה תראו נחת מכל יוצאי חלציתכם, אמן.

לעילוי נשמת ר' יעקב צבי ב"ר יצחק מאניס הולצמן ז"ל

ברית אבות: רחוב דברי חיים 6 ת.ד. 3044 ביתר עילית טלפון: 025022814
ניתן לתרום בנדירים פלוס על שם ברית אבות